

Acta Academiae Beregsasiensis

2017

ISSN 2310-1954

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ Ф. РАКОЦІ ІІ

Acta Academiae Beregsasiensis

Науковий вісник

Том XVI

Берегово–Ужгород
2017

УДК 001.2
А – 19

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №20186-9986Р від 18.07.2013 р.

„Acta Academiae Beregsasiensis” засновано у 2000 році
та видається за рішенням Видавничої ради
Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці II

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II
(протокол № 5 від 28.08.2017 р.)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

кандидат педагогічних наук І. Орос

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

<i>А.Бочкор</i>	<i>кандидат історичних наук</i>
<i>В.Брензович</i>	<i>кандидат історичних наук</i>
<i>Ю.Чотарі</i>	<i>кандидат історичних наук</i>
<i>С.Черничко</i>	<i>доктор філологічних наук (заст. гол. ред.)</i>
<i>М.Контра</i>	<i>доктор філологічних наук</i>
<i>О.Кордонець</i>	<i>кандидат філологічних наук</i>
<i>І.Ковтюк</i>	<i>кандидат філологічних наук</i>
<i>Н.Лисенко</i>	<i>доктор педагогічних наук</i>
<i>М.Леврини</i>	<i>кандидат педагогічних наук</i>
<i>Л.Макаренко</i>	<i>доктор педагогічних наук</i>
<i>І.Мандрик</i>	<i>доктор історичних наук</i>
<i>І.Пенцикофер</i>	<i>кандидат філологічних наук (відповідальний редактор)</i>
<i>І.Самборовські-Нодь</i>	<i>кандидат історичних наук</i>
<i>І.Силадій</i>	<i>кандидат педагогічних наук (відповідальний секретар)</i>
<i>М.Сюсько</i>	<i>доктор філологічних наук (заст. гол. ред.)</i>
<i>А.Золтан</i>	<i>доктор філологічних наук</i>

А-19 **Acta Academiae Beregsasiensis 2017:** науковий вісник / Міністерство освіти і науки України, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II; гол. ред.: *І.Орос.* – Ужгород: Вид-во ТОВ «РІК-У», 2017. – Том XVI. – 248 с.

У науковому віснику „Acta Academiae Beregsasiensis” Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II розглядаються актуальні питання наукових досліджень докторантів, аспірантів, викладачів навчальних закладів та співробітників наукових установ не лише України, але і зарубіжних країн.

УДК 001.2

ISSN 2310-1954
ISBN 978-617-7404-64-3

© Автори статей, 2017
© Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II, 2017

ISSN 2310-1954

UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Acta Academiae Beregsasiensis

Tudományos folyóirat

XVI. évfolyam

Beregszász–Ungvár
2017

УДК 001.2
А – 19

Nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásának igazolása:
széria: KB № 20186-9986P; kiadta: Ukrajna Állami Nyilvántartási Szolgálat 2013.07.18-án

Az *Acta Academiae Beregsiensis* 2000-ben lett alapítva, és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Tanácsának határozata alapján jelenik meg

Kiadásra javasolta: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2017.08.28., 5. számú jegyzőkönyv)

FŐSZERKESZTŐ:
dr. Orosz Ildikó

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

dr. Bocskor A.
dr. Brenzovics L.
dr. Csatáry Gy.
dr. Csernicskó I. (főszerkesztő-helyettes)
dr. Kontra M.
dr. Kordonec O.
dr. Kótyuk I.
dr. Makarenko L.
dr. Mandrik I.
dr. Liszenko N.
dr. Lőrinc M.
dr. Penckófer J. (felelős szerkesztő)
dr. Szamorovszkyné Nagy I.
dr. Szilagyij I., (felelős titkár)
dr. Szjuszko M. (főszerkesztő-helyettes)
dr. Zoltán A.

KORREKTÚRA:
G. Varcaba I., Lőrinc M., Kordonec O.

TÖRDELÉS:
Tótin V.

A szerkesztőbizottság címe:
90202 Beregszász, Kossuth tér 6.,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai
Magyar Főiskola
Tel.: (03141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua

© A szerzők, 2017
© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai
Magyar Főiskola, 2017

ISSN 2310-1954

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
FERENC RÁKÓCZI II. TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN INSTITUTE

Acta Academiae Beregsasiensis

Research Journal

Volume XVI

Berehovo-Uzhhorod
2017

УДК 001.2
А – 19

Certificate of State Registration of Printed Mass Media, Series KB № 20186-9986P,
Issued by the State Registration Service of Ukraine, December 20th, 2013

The journal „Acta Academiae Beregsasiensis” was established in 2000 and is published by the
Publishing Council of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

Recommended to publication by the Scientific Council of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian
Hungarian Institute, record № 5 from August 28, 2017

EDITOR-IN-CHIEF:

dr. I. Orosz

EDITORIAL BOARD:

dr. Bocskor A.
dr. Brenzovics L.
dr. Csatáry Gy.
dr. Cserniczkó I. (Deputy Editor-in-Chief)
dr. Kontra M.
dr. Kordonec O.
dr. Kótyuk I.
dr. Makarenko L.
dr. Mandrik I.
dr. Liszenko N.
dr. Lőrincz M.
dr. Penckőfer J. (Editor of the issue)
dr. Szamborovszkyné Nagy I.
dr. Szilagyij I. (secretary)
dr. Szjuszko M. (Deputy Editor-in-Chief)
dr. Zoltán A.

PROOF-READING:

G. Varcaba I., Lőrincz M., Kordonec O.

MAKEUP:

Tótin V.

The address of editorial board:
Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute
Kossuth square, 6.
90202 Berehove, Ukraine
Tel.: (380-3141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua

© Authors, 2017
© Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian
Hungarian Institute, 2017

Зміст

СЕВЛЕШ НОРА: Нові погляди і висновки... Лучіан Боія: <i>Переможені і переможці. Переосмислення Першої світової війни</i>	15

ПОПЕЙ АРПАД: Вибори до Союму на Закарпатті у лютому 1939 року. Штрихи до історії виборів Союму Карпатської України.....	21
ВАРГА РОБЕРТ: Шпигуни і особи, що підозрювалися в шпигунстві, на території Ужанського комітату під час воєнних дій 1914-1915 рр.	42
ПНТЕР ЗОЛТАН АРПАД: Солдати з Корцога на захисті Північної Трансильванії та Закарпаття під час Другої світової війни	63
Б. ШТЕНГЕ ЧОБО: Дерев'яний хрест над Косівською Полянкою – трагедія лейтенанта-льотчика Калмана Домбі.....	75
ІЛЛЕШФОЛВІ ПЕТЕР: „...Гармата лунала поруч...” – воєнний щоденник прапорщика у запасі др. Імре Бодора, 1944-45	85
ЧОТАРІ ЮРІЙ: З історії Угочанського комітатського архіву.....	116

КІШНЕ БЕРНГАРТ РЕНАТА, КРІГЕЛ ЖОФІЯ: Креативне тлумачення ролі у метафоричному мисленні майбутніх педагогів.....	126
ФУРЧО ЛАУРА, КІШНЕ БЕРНГАРТ РЕНАТА, МОДЬОР АГНЕСЬ, ШІНКО АННАМАРІЯ, САСКО РІТА: Ставлення педагогів до он-лайн освіти.....	137
БОКОТЕЙ ЛІАННА: Формування естетичної культури підростаючого покоління.....	154
ГУСТІ ІЛОНА: Роль рівня володіння мовою вчителями при викладанні англійської мови в закарпатських школах з угорською мовою навчання в Україні.....	162
КАЧУР АННАМАРІЯ: Рівень знань з англійської мови учнів шостих класів м. Берегова та їх ставлення до вивчення іноземних мов	173

ДУДИЧ ЛАКАТОШ КАТЕРИНА, ТОВТ ПЕТЕР: Відомості про великодоброньський діалект ...	185
ДНІСТРІАНЬСЬКИЙ МИРОСЛАВ: Топонімія Українських Карпат як джерело дослідження процесів заселення.....	191
АБОНІ АНДРЕЯ ТІМЕЯ: Дослідження німецьких запозичень на конкретному словниковому матеріалі.....	199

Шютев Давід: Аналіз консолідованої фінансової звітності і прибутковості
угорських дисконтних магазинів та гіпермаркетів 212

Шшко Котолін: Cuius regio ejus religio? Свобода віросповідання в Туреччині 227

Брензович Маріанна: „... З одного боку жарг, з іншого – цілком серйозно”
Роберто Боланьо: „2666” 242

Tartalom

SZŐLŐSI NÓRA: Új szemlélet, új konklúziók... Lucian Boia: <i>Vesztesek és győztesek. Az első világháború újraértelmezése</i>	15
---	----

POPÉLY ÁRPÁD: Szojmvasztás Kárpátalján 1939 februárjában. Adalékok a kárpátukrán sojjm megváasztásának történetéhez.....	21
---	----

VARGA RÓBERT: Kémek és kémgyanus személyek Ung vármegye hadműveleti területén 1914–1915 között.....	42
--	----

PINTÉR ZOLTÁN ÁRPÁD: Karcagi honvédek Észak-Erdély és Kárpátalja védelmében a II. világháború idején.....	63
--	----

B. STENGE CSABA: Fakereszt a Gyil Bozsenin, Kaszómező felett – Domy Kálmán repülő főhadnagy tragédiája.....	75
--	----

ILLÉSFALVI PÉTER: „...közérlől dörgött az ágyú...” – dr. Bodor Imre tartalékos zászlós háborús naplója, 1944–1945.....	85
---	----

CSATÁRY GYÖRGY: Ugocsa vármegye levéltárának történetéből.....	116
---	-----

KISNÉ BERNHARDT RENÁTA, KRIEGEL ZSÓFIA: Kreatív szerepértelmezés a pedagógusjelöltek metaforáiban.....	126
---	-----

FURCSA LAURA, KISNÉ BERNHARDT RENÁTA, MAGYAR ÁGNES, SINKA ANNAMÁRIA, SZASZKÓ RITA: Pedagógusok véleménye az online képzésről.....	137
--	-----

BOKOTEI LIANNA: Az esztétika kultúra kialakulása a felnövekvő generációban.....	154
--	-----

HUSZTI ILONA: A tanárok nyelvtudásának szerepe az angol nyelvtanításban a kárpátaljai magyar iskolákban.....	162
---	-----

KACSUR ANNAMÁRIA: Beregszászi hatodikosok angol nyelvtudásszintje és nyelvtanulási attitűdjei (esettanulmány).....	173
---	-----

DUDICS LAKATOS KATALIN, TÓTH PÉTER: A nagydobronyi nyelvjárásról.....	185
--	-----

DNYISZTRJANSZKIJ MIROSLAV: Az Ukrán-Kárpátok toponimiája mint a benépesülési folyamatok vizsgálatának forrása.....	191
---	-----

ABONYI ANDREA TÍMEA: Német jövevénytiszta vizsgálata egy hiánypótló szótár
tükrében199

SÜTŐ DÁVID: Magyarországi diszkontok és hipermarketek összevont pénzügyi
kimutatásainak vizsgálata és jövedelmezőségi elemzése212

SISKA KATALIN: Cujus regio ejus religio? A vallásszabadság esete Törökországgal.....227

Brenzovics Marianna: „...egyrészt vicc, másrészt teljesen komoly”
Roberto Bolaño: 2666.....242

Contents

NÓRA SZÓLÓSI: A new approach, new conclusions... Lucian Boia: <i>First World War. Controversies, paradoxes, reinterpretations</i>	15

ÁRPÁD POPÉLY: Elections to the Soim in Transcarpathia in February 1939. On the History of the Elections to the Carpatho-Ukrainian Soim.....	21
RÓBERT VARGA: Spies and Suspects in the Military Operation of Ung County between 1914 and 1915.....	42
ZOLTÁN ÁRPÁD PINTÉR: Armed Forces of Karcag in the Protection of Northern Transylvania and Transcarpathia during World War II.....	63
CSABA B. STENGE: Wooden Cross at Gyil Bozseni over Kaszómező – the Tragedy of First Lieutenant Kálmán Domby	75
PÉTER ILLÉSFALVI: "... the Cannon Thundered ..." – dr. Imre Bodor Reserve Soldier's War Record of 1944–1945.....	85
GYÖRGY CSATÁRY: From the History of the Archive of Ugocsa County.....	116

RENÁTA KISNÉ BERNHARDT, ZSÓFIA KRIEGEL: Creative role interpretation in teacher candidates' metaphors.....	126
LAURA FURCSA, RENÁTA KISNÉ BERNHARDT, ÁGNES MAGYAR, ANNAMÁRIA SINKA, RITA SZASZKÓ: Teachers' Beliefs on Online Education.....	137
LIANNA BOKOTEI: The Formation of Aesthetic Culture in the Younger Generation	154
ILONA HUSZTI: The role of teachers' language proficiency in teaching English in the Transcarpathian Hungarian schools in Ukraine.....	162
ANNAMÁRIA KACSUR: English proficiency and language learning attitudes of Beregszász 6th graders: A case study.....	173

KATALIN DUDICS LAKATOS, PÉTER TÓTH: About the Nagydobrony dialect.....	185
MIROSLAV DNISTRYANSKY: Toponymy of the Ukrainian Carpathians as a Source of Settlement Processes Research	191

TÍMEA ANDREA ABONYI: Research on German Borrowings on the Basis of one
Revised Dictionary..... 199

DÁVID SŰTŐ: Investigation of the Consolidated Financial Statements and Profitability
Analysis of Hungarian Discounts and Hypermarkets.....212

KATALIN SISKA: Cujus regio ejus religio? The case of freedom of religion in Turkey....227

MARIANNA BRENZOVICS: "... Mocking and Serious at the Same Time"
Roberto Bolaño: 2666.....242

Ugocsa vármegye levéltárának történetéből

Rezümé. Annak ellenére, hogy Ugocsa Magyarország egyik legkisebb vármegyéje volt, levéltára mégis gazdag múltat mondhat magáénak. Az I. világháború végéig az évszázados iratörökség a többi szomszédos vármegye gyűjteményeihez hasonlóan azonos rendeletek és törvények alapján rendeződött. A megyei levéltárakban őrzött iratok sorsát, rendszerezésének módszereit, valamint a fizikai megőrzésének feltételeit jelentősen befolyásolták a XX. századi rendszerváltások. Igaz ugyan, hogy mindegyik államalakulat fontos kérdésnek deklarálta a „régirakatok” megőrzését az utókor számára, de az igényekhez képest keveset tett annak megvalósításáért. Szerencsére mindig akadt önzetlen emberek, akik rendszerint csekély bérért vállalták az iratrendezés nehéz feladatát. Ezáltal az ugocsai levéltári helyzet alakulását tekinthetjük át.

Резюме. Попри те, що Угорчанський комітат був однією з найменших адміністративних одиниць на території історичної Угорщини, Угорчанська архівна колекція є однією з найбагатших. До кінця Першої світової війни багатолітні колекції документів систематизувалися на основі єдиного законодавства та розпоряджень. На долю збережених в архівах документів сильно впливали часті державні зміни на території комітату. Кожне нове державне утворення наголошувало на важливості збереження «старовинних паперів», але дуже повільно втілювало рішення такого роду в життя. Переглядаючи оригінальні джерела, було приємно переконатися в тому, що завжди існували безкорисливі люди, які за мізерну зарплату поступово упорядковували архіви. На цей раз ми ознайомимо читачів зі станом архівної справи в Угорчанському комітаті.

Abstract. Despite the fact that Ugocsa was one of Hungary's smallest counties, its archive has a rich past. Till the end of World War I, the classification of the century-old document heritage was done on the basis of orders and laws similar to the collections of the neighbouring counties. The fate of the documents kept in county archives, the methods of their systematization, as well as the conditions of their physical maintenance were significantly influenced by changes of regimes of the 20th century. Although every regime declared the question of sustaining the 'old documents' for the posterity as important, they did little in comparison with the demands in order to realize this sustaining. Fortunately, there were always unselfish people who undertook the difficult task of document arrangement, usually for extremely low salary. The present article provides insights into the formation and development of the Archive of Ugocsa County.

Ugocsa vármegye levéltárának története számos sajátosságot mutat, ha összehasonlítjuk a szomszédos vármegyékkel. Az iratok rendezése és megőrzése alapvetően a vármegye közigazgatási történetével kapcsolódott egybe.

Történelmünk során Ugocsa többször a szomszédos vármegyék kötelékébe tartozott, bizonyára kis területe miatt. Ebből kifolyólag az Ugocsai levéltár helyzete hatványozottan kedvezőtlen volt, amire rányomta bélyegét a közigazgatási átszervezés, vagyis a szomszédos Bereggel való egyesítése. 1566, 1786–1790, valamint 1850–1860 között ezt a két vármegyét egyesítették, ami mindannyiszor

* PhD; a történettudományok kandidátusa; II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, tanszékvezető * Др. філософії, к.і.н. Зав. кафедрою історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракочі II. * PhD, Kandidat Nauk (Sciences), Head of Department of History, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

a dokumentumok Bereg megyébe való átszállítását jelentette, ahol rendszerint nem kerültek rendezés alá. Ugocsában a többi megyéhez hasonlóan a vármegyei közgyűlések színhelyein vagy a megyei jegyzőnél őrizték az iratokat.¹

A vármegyei közigazgatás és az igazságszolgáltatás működését is gátolta, hogy nem voltak állandó székhelyek, emiatt nem tudtak állandó helyet kijelölni az iratok, akták és jegyzőkönyvek elhelyezésére. Ezek a nehézségek, melyek az írásos hagyaték folyamatos gyarapodása révén léptek fel, általában az egész országban érezhetőek voltak. Így az 1733. évi országgyűlésen elrendelték a vármegyházak megépítését az LXIII. számú törvény alapján. Az említett törvény végül a vármegyei levéltárakról is gondoskodott.²

A Mária Terézia által 1752. április 28-án kibocsátott szolgálati utasítás 5. pontja rendelkezett a megyei levéltárak rendbetartásáról. Itt mutatkozik meg legelőször a hatóságok felügyelete a régi iratanyag felett. A királynő a rendelet kiadása után gondoskodott annak végrehajtásáról. A végrehajtás lassan haladt, az eredmények pedig még később következtek be. Ezen rendelet több terhet is helyezett a főispánokra, ami addig szokatlan volt. A vármegyei hivatalok nem rendelkeztek ehhez megfelelő képesítéssel, sokszor a szándék sem volt meg a végrehajtáshoz. A nem megfelelően díjazott hivatalnokok leginkább hátráltatták a munkát. Két évtizednek kellett eltelnie, míg a végrehajtást számon kérték. Az 1772. június 19-én kelt helytartótanácsi rendelet (4164 sz.) kéri végül számon az említett 5. pont végrehajtását, azaz helyzetjelentés elkészítésére utasít a megyei levéltárak állapotáról.³ A fent említett országos helytartótanácsi rendeletre Ugocsa vármegye 1774. október 15-én készítette el jelentését. Ezzel egyidejűleg intézkedett, hogy a levéltár „rendbe hozassék.” A megye felhatalmazást kért, hogy a munkával megbízott egyént a házi pénztárból fizethessék. A Helytartótanács válasza a többi megyéihez hasonló volt, nem engedélyezte a házi pénztárból való kifizetést, miközben aláhúzta, hogy a levéltár karba tartása a főjegyző hivatalos kötelessége.⁴ Ugocsában a levéltári helyiség terén változás csupán 1798-ban történt, amikor megépült az új megyeháza⁵ és az iratokat, illetve a jegyzőkönyveket összegyűjtötték. A vármegyházán kifejezetten erre a célra alakítottak ki termeket. Az iratokat a jegyző vagy az alispán őrizte, ameddig nem volt állandó helyük sok irat elkallódott. Számos vármegyei dokumentum azonban a Perényi család levéltárában megmaradt.⁶

¹ A levéltári anyagok áthelyezéseiről lásd: KÁL. F.298, op.1, od.zb.12, 1 lap. 1321–1323 között közös főispánjai voltak Bereg vármegyével, továbbá megjegyzendő, hogy 1347-ben, 1349-ben és 1393-ban közös vármegyei közgyűlés volt Szatmár vármegyével.

² Nikolaus Radványi, *Die Archive in der Podkarpatska Rus. Uzhorod*, 1922. 45 o. Amikor tehát a vármegye összegyűjtötte a XVIII. század elején az írásos maradványokat, hogy egy állandó levéltárat hozzanak létre, azok már akkor nagyon hiányosak voltak. Ebben az időben ezeket az iratokat 1780-ban Csepében, aztán 1785-ben Fancsikán őrizték.

³ Illéssy János, *A megyei levéltárak állapota 1772/74-ben. Századok*, 1903. 731–732. o.

⁴ Illéssy János, *A megyei levéltárak állapota 1772/74-ben. Századok*, 1903. 745 o.

⁵ 1798-ban megépítették az első vármegyházát, amelyet 1898-ban átépítettek. A jelenlegi épület keleti szárnyát foglalta el a régi épület.

⁶ A vármegyháza a gr. Teleki József koronaőr főispánága alatt épült 1798-ban.

A levéltárat az 1848/49. évi szabadságharc után átszállították Bereg megyébe. Komáromy András szerint az iratokat minden gond és kímélet nélkül szekerekre rakták és Beregszászba szállították. Az átadáskor senki számba nem vette azokat, jegyzéket nem készített róla, könnyelműen bántak vele. A legrégebbi leveleket a megyeháza folyosóján rakták le, ahol éveken keresztül a penész és a nedvesség emésztette, de szemtanúk állítása szerint a kályhafűtésre kirendelt rabok télen tüzeltek is belőle.⁷ Ez magyarázatot ad a megyei iratok hiányára, valamint a megmaradtak használhatatlanságára, ugyanis a nedvesség miatt egyszerűen szétmállottak. Hasonló kár érte a Wesselényi-összeesküvés időszakának iratait. Továbbá a vármegyei gyűléseket különböző településeken tartották, leginkább Tekeházán és Tiszaújlakon.⁸ Ugocsa megye levéltárának legrégebbi irata egy királyi meghívó a pozsonyi országgyűlésre 1577-ből. A megye összefüggő iratai csak 1700-tól kezdődnek, a jegyzőkönyvek közt a legrégebbi 1670-ből való és folyamatosan meg voltak a Monarchia éveire vonatkozóan.⁹ A levéltár sorsát alaposan ismerő Szirmay Antal, aki 1805-ben megírta Ugocsa megye történetét, a megye levéltárát vándorlevéltárnak nevezte.¹⁰

Komáromy András,¹¹ a megye kutatója már 1893-ban megjegyezte, hogy Ugocsa levéltára meghálálja a kutató fáradozásait. Az akkori állapotokat a következőképpen írja le: „Az iratok két nagy középnagyságú, elég világos és szellős szobában vannak elhelyezve, de a mohácsi vész előtti időkből nem maradt fenn semmi emlék.”¹² A XVI. századból és a következő század első feléből is mindössze csak két jelentéktelen oklevelet sikerült felfedeznie.¹³ Továbbá megjegyzi, hogy Bethlen Gábor és Rákóczi György korszakából kevés irat maradt. A megyei iratok mutató könyvei 1685-től kezdődnek, de használatuk nehézkes, mivel a levéltári anyag többszöri átszállítása során néhányszor felülírták.

Az említett szállítások idején jellemzően sok irat elkallódott. A helyi hivatalnokok joggal sérelmezték az el- és visszaszállítás módját és egyes iratok hiányát,

⁷ Nikolaus Radványi, *Die Archive...* 47. o.

⁸ A vármegyei közgyűlést 1350-ben Gelénesen, 1350-ben Ábrahámfalván, 1672-ben Tekeházán, a következő években 1790-ig Sásváron, majd 1819-ig Nagyszőlösön tartották. A politikai változások természetszerű következménye az volt, hogy az okiratok nagy része, melyek Bereg vármegyére vonatkoztak, vagy eltűntek, vagy pedig más levéltárakba kerültek. Emiatt a levéltár létrehozásakor már az első gyűjtemény sem volt egy teljes egész, de aztán további iratok veszték el.

⁹ Lásd: Pauler Gyula, *Adatok a megyei levéltárak ismeretéhez. Századok*, 1881. 409 o.

¹⁰ Szirmai Antal életét és tevékenységét lásd: Keresztény Balázs (2001). *Kárpátaljai művelődéstörténeti kislexikon*. Bp.–Beregszász, 156. o. Legfontosabb vonatkozó műve a *Notitia politica, historica, topographica comitatus Ugochiensis*. Pest, 1805.

¹¹ Komáromy András életét és tevékenységét lásd: 1) Keresztény Balázs (2001). *Kárpátaljai művelődéstörténeti kislexikon*. Bp.–Beregszász, 137. o. 2) Csatóry György–Komáromy András – az országos levéltárnok. Ungvár 2008. Az általa szerkesztett Ugocsa megye monográfiája torzóban maradt. 1896-ban jelent meg az Ugocsa vármegye keletkezése című műve.

¹² Az egyik Rudolf királynak Bécsben 1577. szeptember 2-án kelt meghívója a pozsonyi országgyűlésre, a második Perényi Ferenc Abaúj vármegyei örökös főispán és felső magyarországi főkapitánynak 1628. szeptember 18-án kelt levele lopott lovak ügyében.

¹³ Komáromy András (1893). *Ugocsa vármegye levéltárából. Századok*, 27. o.

mivel az egész iratanyagot újra rendezni voltak kénytelenek. „Szekérkasban hozták Beregszászból igen nagy hiánnyal és a meglevő iratok jórészét is elázva, csonkán. Ekkor ment tönkre az irattár jelentős része.”¹⁴ A könyvek megmaradtak, de az akták és a levelek jó része elkallódott. Jó hír volt azonban, hogy levéltárban kutatásokat végzők egybehangzóan jelentették ki, hogy a Rákóczi-szabadságharc 1703–1711-es iratai teljes mértékben megmaradtak.¹⁵

1863–1898 között két kijelölt teremben volt a levéltár, amikor az új megyeházához hozzáépítették a nyugati szárnyat, ahol három termet alakítottak ki a levéltár számára. Emiatt viszont újra kellett rendszerezni az állományt. A munkálatokat sajnos nem fejezték be, mert az akták levéltári jelzetei alapján lehetetlen volt megtalálni a keresett iratokat. Ezért hozzáláttak rendet teremteni, ami sok fáradozás árán nagyvonalakban sikerült.¹⁶ A sokszor nehéz fizikai munka árán létrehozott iratrend nem mindig állt arányban a fizetéssel. A fő levéltáros és a levéltáros fizetését 1896-ban Ugocsa vármegyében emelni tervezték, így a fő levéltáros fizetése 750-ról 1200-ra, az irattárnokét pedig 660-ról tervezték feljebb emelni. A különböző támogatásokkal (pl. lakbér) 1450 és 850 forint fizetést kaptak.¹⁷

Az utolsó szakszerű jelentés a megyei levéltár állapotáról 1914. május 14-én készült. A vármegyei levéltári helyzet felmérésére az Országos Levéltár a már említett Komáromy Andrást bízta meg, aki maradéktalanul eleget is tett a feladatnak. Elmondása szerint Ugocsa vármegye levéltára két egymásba nyíló és egy külön álló földszinti szobában volt elhelyezve. Itt irattári anyagot és nagy halmaz újságot, mindenféle nyomtatványt és ócska papirost tároltak. A levéltárnok belülről fűthető vaskályhás dolgozószobáját, melyben a közigazgatásra nézve fontos iratok voltak – egyszerű fa ajtó választotta el a szomszéd helyiségtől. A másik teremben az 1670. évben kezdődő közgyűlési jegyzőkönyvek és mutatók, a német világból fennmaradt nyomtatott törvényeket és kormányrendeleteket tároltak. Egy nagyméretű üveges szekrényben a vértanú br. Perényi Zsigmond szobrára helyezett koszorúk feliratos szalagjait őrizték. A következő belső szobában borzalmas rendetlenség uralkodott. A korabeli állapotokra jellemző, hogy az iratmutatók középkori dokumentumokra is utalnak, bár Komáromy kijelenti, hogy a levéltárban a XVII. századnál régebbi iratok nincsenek. Külön kiemelte ő is a kuruc kori iratok gazdagságát, továbbá, hogy az iratok jobbára helytörténeti jelentőséggel bírnak. A jelentés aláhúzza, hogy számos művelődés- és gazdaságtörténeti adatra bukkanhat

¹⁴ Hogyan pusztult el az ugocsai híres levéltár? Kárpáti Híradó, 1943. május 4.

¹⁵ Ez teljesen megfelel a valóságnak, hisz a mai adataink szerint mintegy 400 db. irat található ebből a korszakból.

¹⁶ Nikolaus Radványi, *Die Archive ...* 47. o.

¹⁷ „Tisztviselő segéd kezelő és szolgálzóosztály fizetés emelésre vonatkozó javaslat.” Ebben az iratban említődik az un. irattárnok fizetése is. A főlevéltárnok fizetési osztálya a IX. volt, míg az irattárnoké XI. Lakbértámogatás a főlevéltáros esetében 200 ft., az irattárnoknak pedig 100. F. 245, (Ugocsa vármegye alispánjának iratai) op. 1, od. zb. 729, lap 12–13.

itt a kutató.¹⁸ A továbbiakban Komáromy említi a vármegyei iratok átszállítását Beregszászba, majd a kiegyezés után annak visszaköltöztetését. A szemtanúk állítása szerint: „vasvillával hányták föl a szekerekre a sok haszontalan ringy rongy papirost”.¹⁹ A levéltár mostani helyére szintén szakszerűtlenül került. Az átrakodást illetéktelen emberek: rabok, napszámosok, hajdúk stb. végezték. A régi iratokhoz való hozzáállást jól mutatja, hogy 32 év leforgása alatt nyolc levéltárnoka volt a vármegyének.²⁰ Az anyakönyvi másodpéldányokat viszonylag rendben tartották. Komáromy meggyőződése szerint a vármegyei levéltárak rendetlenségének legfőbb oka a levéltárnok munka erejének más célra való fölhasználásában vagy a kötelező ellenőrzés elmulasztásában rejlik.²¹

Levéltári kiutazása alkalmával Komáromy nemcsak helyzetjelentést készített, hanem javaslatokat is tett az észlelt problémák megoldására. Szerinte: „a levéltár sem a tűztől, sem a betöréstől nincs kellően védve, az alispán²² felhívandó, hogy egy vasajtóról és az ablakokra szükséges vastáblákról gondoskodjék...”²³ Továbbá javasolja, hogy a levéltárnok dolgozószobájában lévő fontos iratokat egy vasajtóval zárt helyiségbe tegyék át. A selejtezést a törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozata alapján a levéltárnoknak volt kötelessége elvégezni, természetesen külön díjazás mellett.²⁴ A vármegye főispánja²⁵ levéltárnok vejétől is elvárta a munkát. Így a levéltárnokot az iratok rendezésére utasították, és munkájának menetéről a felettes hatósághoz havonkénti jelentésre kötelezték.²⁶

Az említett költözködések után a következő csapást maga a trianoni békediktátum mérte a levéltárra. Az 1919. évi rövid ideig tartó román uralom alatt a katonák elégették és eldobálták Ugocsa történelmi múltját tartalmazó iratok

¹⁸ Tóth Róbert és Komáromy András feljegyzései a vármegyei levéltárak helyzetéről (1914–1916). Levéltári Szemle 1981. 1 sz. 142. o.

¹⁹ Ugyanott: 143. o.

²⁰ A közszolgálatban megöregedett emberek, akik között Komáromy megnevezte nagyapját is, akit 87 esztendősen, egyenesen a levéltárból vittek ki a temetőbe. A tudós érdeklődéssel meg nem áldott ifjakat helyezték a levéltárba, akik úgy mond „tisztességesebb állás”-ra vártak, egyszerűen szégyelltek is a sok porral, piszokkal járó foglalkozásukat. „Még annyi fáradságot sem vettek maguknak, hogy a kibontott iratsomókat a vármegye hajdújával össze kötöztessék és vissza helyezzék. Szerke széjjel heverték, porladoztak és penészedtek az iratok s ezt a rendszert – ha nem is éppen tiszteletre méltó, de határozottan kényelmes traditio gyanánt – mind e mai napig kultiválják” – idézet a szóban forgó jelentésből.

²¹ Csatáry György, Komáromy András ... 94. o.

²² Az alispán 1910–1918 között Szentpály Miklós volt, a levéltárnok pedig Tar Zoltán.

²³ Tóth Róbert–Komáromy András... 143. o.

²⁴ Tar Zoltán levéltáros megfelelő képzettségű, jó munkabíró feladatokra alkalmas volt. Ideje is lett volna a feladatok elvégzésére, de Komáromy szerint az a baj, hogy köztudottan nem igen szeret dolgozni, és mint a főispán veje, bizonyos előjogokat biztosított magának.

²⁵ A főispán 1910–1917 között Becsky Emil volt. Az ugocsai közigazgatási vezetők jegyzékét és tevékenységét lásd: Cieger András, Ugocsa megye politikai vezető rétege a dualizmus korában. Bp.–Beregszász, 2000. 1–51 old.

²⁶ Tóth Róbert és Komáromy András feljegyzése az Ugocsa vármegyei levéltár vizsgálatának eredményeiről. 1914. május 14. Budapest MOL, Y-szekció 841/1931. sz. ügyirathoz csatolva. Levéltári Szemle 1981. 1 sz. 142. o.

jelentős részét. Ekkor tűnt el az ugoctai híres éremgyűjtemény és a Rákóczi idejéből maradt két fölkelő zászló.²⁷ A román bevonulás utáni helyzetről Radványi Miklós²⁸, az újonnan alakult Csehszlovák Köztársaság levéltári megbízottja készített jelentést, ahol említi, hogy kaotikus állapotok uralkodnak, képtelenség bármit is megtalálni. Megemlítendő, hogy a románok a monarchia széthullása után 1919-ben, április elején Nagyszőlősekre vonultak, és 1920. április végéig ott maradtak. A terület román megszállásakor, mely 13 hónapig tartott, 1919. április 24-én a katonaság behatolt a levéltárba és egy évig ott állomásozott. Az említett régi ereklyéken kívül megyei pecsétnyomokat tulajdonítottak el. Tar Zoltán levéltáros menekülése során véletlenül maga után hagyott egy ezüst cigarettatartót, és ebből a katonák arra következtettek, hogy az iratkötegek mögött értékes tárgyak vannak elrejtve. Ezért „átkutatták” a levéltárat, amely a katonák kapzsisága miatt egy feltűrt irathalmazzá vált.²⁹

A levéltári állomány leírása lehetetlennek bizonyult, mert a korábbi mutatók, átadási listák és az áttekinthetőséget elősegítő jegyzékek hiányoztak. A kusza viszonyokat az is fokozta, hogy az eddigi három termet foglaló levéltárat egy szobával szűkítették, vagyis az ott lévő iratokat a másik kettőbe hordták át. Ekkor a nagyobb teremben voltak az iratok 1680-tól 1914-ig, név szerint a vármegyei közigazgatás, a gyámhatóság, a vármegyei bíróság, a járási hatóságok, a vármegyei pénztár és könyvelés iratai. A kisebb teremben tárolták a vármegyei közgyűlések jegyzőkönyveit 1698–1917 közötti időből.³⁰ Radványi azt is értésünkre adja, hogy ezek az állapotok más megyékre is jellemzőek. Az egyes csoportok és gyűjtemények nagymértékű hiányai, veszteségei tekintetében megemlíti, hogy ezen állományok egy része Bereg vármegye levéltárában és a királyi törvényszék levéltárában található Beregszászban, sok okirat a legrégebbi gyűjteményekből viszont a Szirmay család levéltárában van Tiszaszirmán.³¹

Radványi Miklós levéltári felelős munkája a Csehszlovák Köztársaságban az iratszállításokra és átrendezésekre korlátozódott, ő szervezte a vármegyei iratok Ungvárra szállítását. Erőfeszítései ellenére a csehszlovák korszak idején érdemben a megyei levéltárak iratait képtelenség volt használni. Sajnos helyhiány miatt különböző ungvári hivatalokban heverték rendezetlenül. A csehszlovák állam a terület egész iratállományát központosította, aminek az oka egyértelműen az volt, hogy teljes mértékben egy tartományi levéltáros vezetővel ellenőrizték az irathasználatot.

²⁷ Lásd: *Hogyan pusztult el az ugoctai híres levéltár?* Kárpáti Híradó, 1943. május 4. A cikk szerint: „a csehek már praktikusabbak voltak, papírgyárakba küldték a levéltárak jórészét. Így tűntek el a népösszeírások, amelyek az ugoctai múlt néprajzi adatait tartalmazták.”

²⁸ Életét és tevékenységét lásd az I. függelékben.

²⁹ Lásd: Nikolaus Radványi, *Die Archive ...* 47–48. o.

³⁰ Az indexek, segédanyagok, a vizeket védő és a használati jogokról szóló törvénykönyv iratokkal, anyakönyvi kivonatokkal, törvénygyűjteményekkel és a könyvgyűjtemény megmaradt köteteivel őrizték.

³¹ Az áldatlan állapotok ellenére a megyei levéltárat kifosztották, amit 1922. február 25-én jelentettek a helytartónak, emiatt a magyar hatóság diplomáciai úton tárgyalást kezdeményezett a cseh állammal.

Az Ungváron koncentrált nagyszámú iratanyag elhelyezése céljából tervbe vették egy központi levéltár felépítését, ami nem valósult meg. A megyei, főképpen állami hivatalok levéltárainak Ungvárra szállítása csak 1928-ban fejeződött be. A rendezés terén részeredményeket értek el, amit Radványi egy német nyelvű kötetben³² jelentetett meg, ahol jellemezte a levéltár gyűjteményeit és jelezte a fennálló zavaros állapotokat. A közigazgatási reform (1928) befejeztével létrehozták Kárpátalja Tartományi Levéltárát, de a dokumentális örökség továbbra is megfelelő épület nélkül maradt.³³ Ilyen állapotban érte az ugocsai iratanyagot a második világháború. A csehszlovák hatóságok Ungvárról Husztra próbálták átszállítani a központosított levéltárat. A politikai-közigazgatási körülmények folytán foganatosított átszállítások teljesen összekuszálták még a Radványi által létrehozott iratrendet is. Megfelelő felügyelet nélkül több irat elkallódott vagy megsemmisült. 1939 után Kárpátalja visszatér a Magyar Királyság fennhatósága alá, ami azt jelentette, hogy az iratokat visszaszállították a megyei levéltárakba az eredeti rendnek megfelelően. A háborús körülmények ezt a munkát sem tették lehetővé teljes egészében elvégezni.

1942-ben a sokat szenvedett levéltár levéltárosául Bekény Istvánt³⁴ nevezték ki, de rövidesen frontszolgálatra osztották be, és csak hat hónapi szolgálat után térhetett haza. Így nem érhetett el számottevő eredményt az iratrendezésben, mivel a háborús körülmények ezt nem engedték meg. Ő tájékoztatta a közvéleményt a levéltári állapotokról, beszámolt arról, hogy a nagy veszteségek ellenére gyarapodott is a levéltár, ugyanis Hokky Károly³⁵ ugocsai képviselő a levéltárnak adományozta a cseh uralom alatt összegyűjtött valamennyi magyar nyelvű sajtótermékét, hogy a közel húsz év történéseit megőrizték az utódok számára.³⁶

A szovjet csapatok kárpátaljai bevonulása után a csehszlovák mintának megfelelően központosítják a Magyar Királyság területén addig őrzött levéltárakat. 1945-ben létrehozták a Kárpátaljai Állami Levéltárat, amely a mai napig magába foglalja többek között az Ugocsa vármegyei levéltárat is.

³² Az általunk is használt könyv címe: *Die Archive in der Podkarpatska Rus*. Ungvár, 1922.

³³ Lásd: Miszjuk Mihajlo–Kutassy Iлона (2014). *A Kárpátaljai Területi Állami Levéltár Beregszászi Osztályának magyar provenienciájú fondjai és leírási egységei 1918–1919-ig és 1938–1944/1945 között*. Bp. 10. o.

³⁴ Életrajzát lásd a Függelékben.

³⁵ Hokky Károly (1883–1971) Budapesten és Kolozsváron, bölcsészeti karon végett, majd tanári oklevelet szerzett. Tanári pályáját Budapesten kezdte, majd Kassára helyezték. Az első világháborúban megszökött, majd szolgálaton kívüli viszonyba helyezték, és különböző megszállt területeken teljesített szolgálatot. A háború befejezte után visszatért Kassára, de miután a csehszlovák légió megszállta a várost, 1919-ben a többi magyar tanárral együtt elbocsátották munkahelyéről. 1921-ben Nagyszőlősen a Kárpátaljai Keresztényszocialista Pártnak lett főtitkára, majd 1928-ban megválasztották tartománygyűlési képviselőnek, egy év múlva pedig a prágai nemzetgyűlés képviselője lett. 1935 és 1939 között szenátor volt a csehszlovák parlamentben, de az első bécsi döntés után megfosztották mandátumától. Ekkor visszatért Kárpátaljára, majd miután a magyar hadsereg megszállta a területet, az újonnan létrehozott Magyar Nemzeti Tanács elnöke, valamint az Egyesült Magyar Párt színeiben meghívott képviselő lett a magyar országgyűlésen. 1944-ben a szovjet csapatok elől emigrált, az USA-ban telepedett le, ott is halt meg.

³⁶ Hogyan pusztult el az ugocsai híres levéltár? *Kárpáti Híradó*, 1943. május 4.

FÜGGELÉK I.**Ugocsa vármegye levéltárosai**

1834 ZOHON DÁNIEL levéltárnoksegéd. A megye engedélyével a levéltári iratok rendezésére egy segéd levéltárost alkalmaztak (szept. 19-től) Zohon Dániel személyében. Megjegyezték, hogy a választott apja is levéltáros volt. Munkáját nagy lelkesedéssel végezte.³⁷

1835 CSEPEY ZOLTÁN PÁL

1847 GULÁTSY SÁNDOR

1863 ERZSÉBETVÁROSI TÖRÖK IMRE

1863–1866 BÖRKEY IMRE

1873–1880 NOZÁK SÁNDOR

1884 FÜLÖP MÁRTON

1887–1891 SZIRMAI KALÓS PÁL (1826–1891). Született 1826. január 8-án Szirmában. Gimnáziumi tanulmányait Szatmáron és Sárospatakon, majd jogi végzettséget Máramaroszigeten szerzett. 1940-es évek országgyűlésein Ugocsa megyei követek mellett vett részt. Ügyvédi vizsgáját 1846-ban tette le. Az 1848–49. évi forradalom és szabadságharcban nemzetőrként vett részt. 1861–1887 között főszolgabírói állást töltött be. Ekkor br. Perényi Zsigmond főispán javaslatára levéltári tisztségbe helyezték. Itt nyugdíjas kora ellenére iratmentő tevékenységet végzett. Elhunyt 1891. szeptember 17-én.³⁸

1891–1901 BUTTYKAY SÁNDOR

1902 nincs levéltáros

1903–1909 DAPSAY ALADÁR

1909 nincs levéltáros

1911–1941 TAR ZOLTÁN (életévei 1877–1941)

Született Ugocsa megyében, Nagyszőlősön 1877. október 7-én. Református. A császári és királyi 32. vadászászlóaljnál Besztercebányán 1905. október 1-től 1906. október 31-ig szolgált mint önkéntes. A világháborúban 1914. augusztus 5-től 1917. június 30-ig mint népfelkelő hadnagy szolgált, a fronton megsebesült. A gimnáziumot 1895. június 28-án végezte el Debrecenben, ugyancsak itt tette le az államtudományi államvizsgát 1904. március 5-én. Levéltárnoki kezelői vizsgát Budapesten teszi le 1910-ben. 1909. november 23-án mint Ugocsa vármegye főlevéltárnoka teszi le hivatali esküjét. A vármegye levéltárosaként mind az oláh, mind a cseh megszállás alatt a hivatalában maradt, miközben folytatta a levéltár kezelését és őrzését. Trianon után hivatali munkába állították. 1921. október 14-én mint a főszolgabírói hivatal fogalmazóját a nagyszőlősi megyei hivatalhoz osztották be.

1933. április 1-ig teljesítette kötelességét Nagyszőlősön. 1933. április 1-től a cseh kormányzat Ungvárra helyeztette át, és mint tartományi levéltárnok Ung,

³⁷ F.674, (Ugocsa vármegye főispáni iratai) op.12, od.zb.520, lap 7.

³⁸ Szirmai Kallós Pál. Bereg, 1891. szeptember 27. 39. sz.

Bereg és Ugocsa vármegyék levéltárait kezelte. Ilyen minőségben teljesített szolgálatot az 1939. évi felszabadulás után is. Ekkor Ung megye főispánja Ung megye fő levéltárosává nevezte ki, a hivatali esküt 1939. április 27-én tette le. Magyarul, németül, oroszul, latinul és angolul tudott. Kiemelkedő szerepet játszott Tar Zoltán a vármegyei iratok visszarendezésében 1939–1941 között. Különböző magyar egyesületek és körök örökös dísztagjává vagy díszelnökké választották meg. 1941. január 11-én hunyt el Ungváron.³⁹ Az 1939. évi állapotok szerint már 29 évet töltött levéltárnoki-főlevéltárnoki állásban.⁴⁰ Barátja, dr. Szénássy Barna tanár szerint az életére kiállított jeles osztályzatban: „Benne egy derék magyar megalkuvást nem ismerő magyarsága, benne egy nagy tudású ember fáradhatatlan termékeny munkássága, benne egy vonzó személy kedves egyénisége, benne Ungvár társadalmának szeretete és benne a mi kisebb, meghittebb családunk, a Gyöngyösi Társaság tagjainak fájdalmas visszaemlékezése.”⁴¹ Munkái: Élete alkonyán Ungvár és Ung vármegye (Ungvár és Ung vármegye községei) szociográfiának a kiadásán dolgozott, amelyben főmunkatársként vett részt mint Ung vármegye főlevéltárnoka.⁴² Hosszú levéltári munkásságának méltó befejezéseként említhetjük a Gyöngyösi Irodalmi Társaságban kifejtett tevékenységét. Szépirodalommal is foglalkozott, novellákat írt.

1942–1944 BEKÉNY ISTVÁN (életévei: 1916–1997)

Született Szinyérváralján, tanulmányait francia–román szakon végezte Kolozsváron. Az 1940-es évek elején Nagyváradon tanított a Szent László Gimnáziumban. 1942-ben elnyerte Ugocsa vármegye főlevéltárosi állását. Később frontszolgálatra hívták be az orosz frontra. Hazatérése után a Belügyminisztériumban dolgozott. 1949-ben tért vissza a levéltárba, előbb a Pest Megyei Levéltárban, majd az Országos Levéltárban helyezkedett el. 1952–1953-ban a Fővárosi Levéltár helyettes vezetője volt. 1953-ban a Levéltárosok Országos Központjában a tudományos osztály vezetője. 1954-től visszatért az Országos Levéltárba, ahol nyugdíjba vonulásáig, 1980. december 31-ig volt osztályvezető. Munkássága során gazdag külföldi tapasztalatot szerzett, szervező levéltáros volt a levéltár polgári kori osztályán. Román nyelvű szépirodalmat fordított magyarra.⁴³

³⁹ 1939. május 1-től 336 pengő fizetést és felesége, született Becsky Klára után 12 pengő pótlékot kap, továbbá 782 pengő lakáspénzt folyósítottak számára. Felesége, szül. Becsky Klára Nagyszőlősen született 1878-ban, gyermekei Mária Magdolna, szül. 1904, Johanna Roza, szül. 1910.

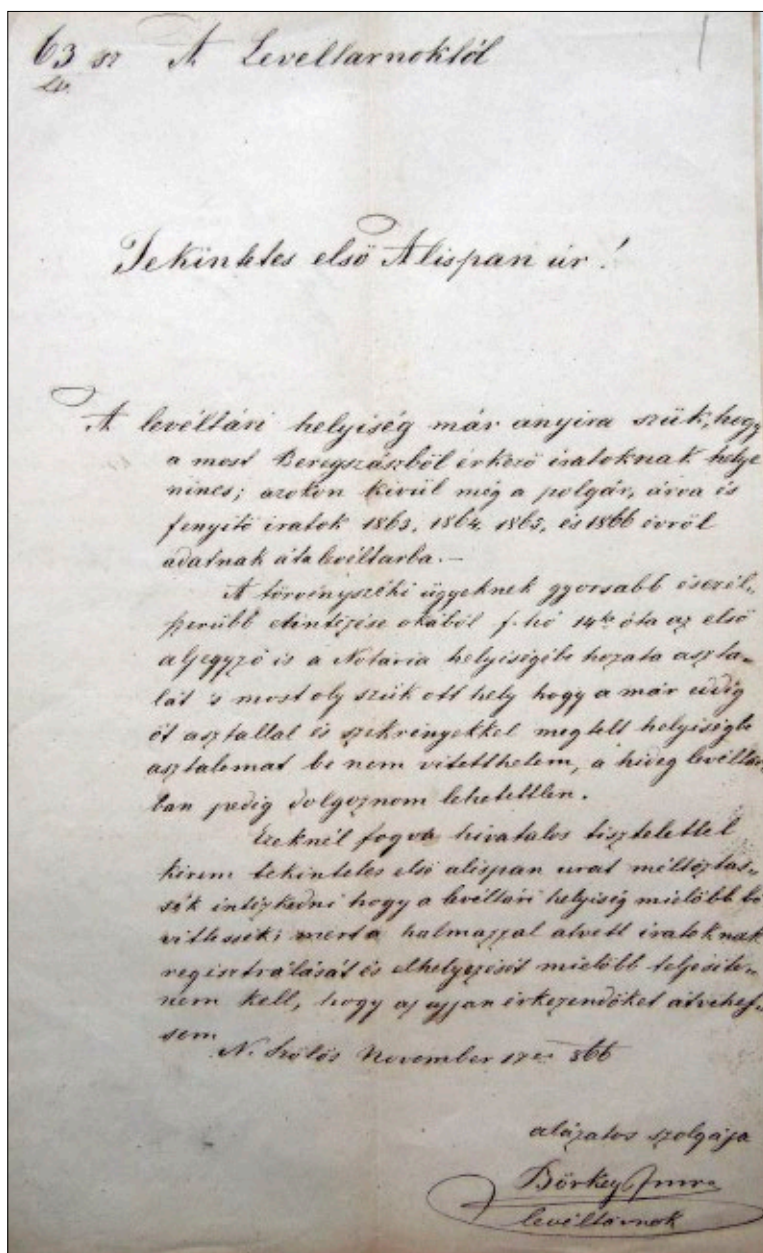
⁴⁰ KÁL, F.45, op.3, od.zb. 48, 1–49 lap.; F.45, op.5, od.zb.36, lap 1–36. (1939)

⁴¹ Gyászjelentés: Ung vármegye közönsége és tisztikara mélyszégyen megdöbbenéssel tudatja, hogy a törvényhatóság legszeretettelőbb tisztviselője, a vármegye pótolhatatlan ősi levéltárának az elnyomás éveiben hű megőrzője, a legjobb tisztviselőtárs, GÖDÉNYHÁZI TAR ZOLTÁN, UNG VÁRMEGYE FŐLEVÉLTÁROSA, TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGÁNAK ÉS KISGYŰLÉSÉNEK TAGJA, TART. FŐHADNAGY STB életének 64. évében, 1941. évi január hó 11-én nemes magyar lelkét visszaadta teremtőjének. Temetése január 14-én, kedden d.u. 3 órakor lesz Ungváron, a kálvárián lévő temetőben a református egyház szertartása szerint. Igaz magyar volt, az ősi vármegyének hű rajongója, emlékét örökre megőrizzük! Forrás: Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évkönyve V. kötet 1918–1942. 88–90. o.

⁴² A könyv Csíkvári Antal szerkesztésében jelent meg 1940-ben Ungváron. 237. o.

⁴³ Szinai Miklós–Szücs László: Bekény István (1916–1997) Nekrológ. Levéltári Szemle, 1997. 4. szám, 66–67. o.

FÜGGELÉK II.

1866. november 17. Nagyszőlős. Börkey Imre levéltárnok levele Ugocsa megye alispánjához a levéltár bővítéséről

Forrás: F.674, op.5, od.zb.569, lap 1.

Наукове видання

ACTA ACADEMIAE BEREKSASIENSIS

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Том XVI

Друкується в авторській редакції з оригінал-макетів авторів

Матеріали подані мовою оригіналу

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР *І.Орос*
ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА *С.Черничко, М.Сюсько*
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР *І.Пенцкофер*
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР *І.Силадій*
КОРЕКТУРА *І.Варцаба, О.Кордонець, М.Левринц*
ВЕРСТКА *В.Товтін*

Видавництво ТОВ «РІК-У»

Підписано до друку 26. 09. 2017 р.
Формат 70x100/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів 19,97. Наклад 300.

Віддруковано з оригіналів

Адреса редакції:
90202 Берегово, пл. Кошута, 6,
Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці ІІ
Тел.: (03141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua